

ועדת ערעור לפי חוק נכי המלחמה בנאצים,
התשי"ד - 1954
בשבתה בהיכל המשפט בבאר שבע
בית משפט השלום בבאר שבע

07 נובמבר 2017

ו"ע 17-06-65854 הרשקוביץ נ' הרשות לזכויות ניצולי השואה משרד האוצר

1

בפני : כב' השופטת (בדימוס) דרורה בית אור - יו"ר הוועדה
ד"ר רוברט פינאלי - חבר וועדה
עו"ס שלום שגב - חבר וועדה

העורר
ע"י ב"כ עוה"ד דוד ידד ו/או דורון עצמון ו/או אדם ידד ו/או מיטל בכר

נגד

המשיבה
הרשות לזכויות ניצולי השואה משרד האוצר
ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל עשור ו/או שרה שהם

2
3

פסק דין

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

העורר הגיש ערר על החלטת המשיבה מיום 04.04.17 לפיה נדחתה בקשתו להכיר בקיום קשר סיבתי בין תקופת הרדיפות לבית מחלת האוסטיומיאליטיס (להלן: "המחלה ברגל") ממנה סובל העורר עוד מתקופת הרדיפות.

העורר נולד בעיר גאלאץ, רומניה בשנת 1936.

כשהחלו הרדיפות נגד היהודים ברומניה, חויבו הוריו של העורר לבצע עבודות פרך וכפייה ע"י השלטונות (להלן: "עבודות הכפייה"/"עבודות").

העורר התלווה גם לאמו וגם לאביו בעת שביצעו את העבודות.

לטענת העורר, באחד הימים כאשר התלווה לאביו, חייל גרמני לבוש מדים זרק לכיוונו מוט ברזל בשל היותו יהודי. המוט פגע בעוצמה ברגלו השמאלית. העורר סבל כאבים עזים והתפתח זיהום ברגלו שהחמיר גם בשל תנאי סניטציה ירודים באותה עת.

לטענת העורר ביום 31.7.16, הגיש למשיבה טפסים יעודיים "בקשה לתגמולים לילדי עובדי כפייה" (נספח ב' לערר), המעידים על מצבו הרפואי הכולל מחלת לב, סכרת, דיכאון וכן המחלה ברגלו.

ועדת ערעור לפי חוק נכי המלחמה בנאצים,
התשי"ד – 1954
בשבתה בהיכל המשפט בבאר שבע
בית משפט השלום בבאר שבע

07 נובמבר 2017

ו"ע 17-06-65854 הרשקוביץ נ' הרשות לזכויות ניצולי השואה משרד האוצר

- 1 ביום 09.01.17 נקבעו לעורר אחוזי נכות בשיעור 40% בגין בעיות נפשיות ומחלת לב. בהחלטה זו לא
2 ניתנה כל התייחסות למחלה ברגל ממנה סובל העורר. (החלטה על אחוזי נכות הוגשה כנספח ג').
3
4 לגבי המחלה ברגל, לטענת העורר, המשיבה דחתה ביום 4.4.17, את תביעתו וזאת בנימוק שלא הוכח
5 קשר סיבתי בין המחלה ברגל לבין רדיפות הנאצים.
6
7 לטענת העורר, בשנים שלאחר סיום המלחמה, עבר ברומניה מספר ניתוחים עקב המחלה ברגל
8 והזיהום. דא עקא, הניתוחים לא היטיבו עם מצבו. אין בידי העורר מסמכים מרומניה שמאשרים את
9 קיומם של אותם ניתוחים.
10
11 בשנת 2004 עבר העורר בישראל ניתוח מורכב ברגלו בבית-חולים "רמב"ם". בדף הסיכום של הניתוח
12 נאמר כי "בילדותו בגיל 10 שפשוף בחלק המדיאלי של השוק השמאלית הדיסטאלית". סיכום
13 המחלה הוא משנת 2004, כלומר, 10 שנים לפני שהגיש העורר את תביעתו למשיבה. שם צוין כי לעורר
14 נגרמה טראומה ברגלו בילדותו. לא רק זאת, בדף סיכום המידע הרפואי מרופאת המשפחה נרשם כי
15 שנת גילוי המחלה היא 1945. (ראה בעניין זה נספחים ה' ו-ו' לכתב הערר).
16
17 לטענת העורר הפגיעה ברגלו שהתרחשה כשהיה ילד בתקופת הרדיפות גרמה לו לפגיעה באיכות חייו
18 ולכאבים עזים במשך השנים ולסבל רב. (ראה בעניין זה הצהרת העורר צורפה כנספח ז').
19
20 אשר על כן, מתבקשת הוועדה לקבל את הערר ולהכיר בקיום הקשר הסיבתי בין תקופת הרדיפות
21 למחלה ברגל.
22
23 ביום 31.10.17 התקיים דיון בערר. העורר חזר על אשר ארע בהיותו ילד. לטענתו אביו לקח אותו
24 לעבודה כאשר היה בן 6 או 7. באחד הימים, נזרק עליו מוט ברזל ע"י חייל גרמני ומאותו רגע ואילך
25 החל לסבול מבעיות ברגל. לדבריו: "עבד הרבה זמן, הלכתי לבית-חולים יהודי שנקרא בית-חולים
26 "ישראל" ישבתי שם הרבה זמן. חיפשו לראות איפה הזיהום. עשו כמה ניתוחים ברגל שמו לי
27 תחבושות... היו לי כאבים נוראיים יום ולילה, בסוף לא עבד. היו כמה ניתוחים ולא מצאו את המקום
28 שיוצא ממנו המוגלה. במשך הזמן זה אכל את העצם. אחר כך גדלתי ובאתי לארץ, כל הזמן מאז
29 הפגיעה יש לי תחבושת כי אני מפחד מזיהום וגם ממוות". לכתב התביעה צורף צילום של הרגל
30 הפגועה. (נספח ד' לערר).
31
32 לטענת המשיבה בענייננו יש את גירסתו של העורר לעומת מסמכים רפואיים או חוסר מסמכים כאלה.
33 בבית-המשפט הפנתה המשיבה למסמכים הרפואיים שהגיש העורר ובעיקר נספח ה' לכתב הערר שבו
34 נאמר כי העורר סבל בילדותו בגיל 10 מ"שפשוף" בשוק השמאלית. לטענת המשיבה, מאחר והעורר

**ועדת ערעור לפי חוק נכי המלחמה בנאצים,
התשי"ד – 1954
בשבתה בהיכל המשפט בבאר שבע
בית משפט השלום בבאר שבע**

07 נובמבר 2017

וי"ע 65854-06-17 הרשקוביץ נ' הרשות לזכויות ניצולי השואה משרד האוצר

- 1 נולד בשנת 1936 הרי בהיותו בן 10, בשנת 1946, כבר הסתיימה המלחמה. לפיכך האירוע לטענתה לא
- 2 ארע בעת הרדיפות ועל כן העורר אינו זכאי לקבלת תגמולים. על כך השיב העורר כי האירוע ארע בעת
- 3 שהיה בן 6 או 7 כאשר נלווה אל אביו שיצא לעבודות כפייה והדברים אירעו בזמן המלחמה ובעת
- 4 שצבא גרמני היה ברומניה.
- 5
- 6 העורר לא ידע לענות מדוע נרשם במסמך הרפואי (נספח ה') שהאירוע קרה כשהיה בן 10.
- 7
- 8 עוד טענה ב"כ המשיבה הכיצד בנסיבות המחלה ברגל שהיא כה קשה, לא הצליח העורר להגיש
- 9 מסמכים רפואיים לתקופות שבין עלייתו לארץ בשנת 1964 ועד היום שכן לדבריו הבעיה ברגל נמשכה
- 10 ונמשכת עד היום וגרמה לו לכאבים ולסבל לאורך כל השנים.
- 11
- 12 עיינתי בכתב הערר ונספחיו וכן בפרוטוקול הדיון ובסיכומי באי-כוח הצדדים.
- 13
- 14 אין מחלוקת כי לעורר יש מחלה ברגלו שנגרמה לו בילדותו, ברומניה. אין מחלוקת כי התנאים ששררו
- 15 בעת שהעורר היה ילד ברומניה מנעו ריפוי סביר ותקין של הרגל ולמעשה הנוק שנגרם לרגל, כפי
- 16 שהדברים באים לידי ביטוי מהתעודות הרפואיות שהוצגו, הוא כרוני ובגינו גם עבר התובע ניתוחים
- 17 ברומניה וגם בארץ. מנספח ה' לכתב הערר עולה כי אובחנה ברגלו, נכון לאותו יום 20.10.2004, פציעה
- 18 כירורגית שאיננה מחלימה "Non heading surgical wound lt" ויש ברגל כיבים רבים עקב כך.
- 19
- 20 כאמור העורר הוכר ע"י המשיבה כזכאי לתגמולים בשיעור של 40 אחוז בגין מחלת הלב, סכרת
- 21 ודיכאון, אך כאמור לא הוכרה מחלת הרגל ממנה הוא סובל שכן לטענת המשיבה לא הוכח קשר סיבתי
- 22 בינה לבין הרדיפות.
- 23
- 24 העורר בערר ציין כי האירוע שבגינו נפגעה רגלו היה כאשר היה בן 6 או 7 בזמן שהתלווה לאביו
- 25 לעבודות הכפייה ונזרק עליו מוט ברזל. העורר יליד 1936. האירוע ארע לפי טענתו בשנת 1942 או
- 26 1943, תוך כדי המלחמה. במעמד הדיון חזר העורר על קרות האירוע, טען כי נלקח עקב הפגיעה לביתו,
- 27 הפסיק את לימודיו בבית הספר, עבר ניתוחים רבים וכל זאת עקב הפגיעה ברגל.
- 28
- 29 ב"כ המשיבה בטיעוניה בהם היא דוחה את טענת העורר לפיה האירוע התרחש בשנים 1942 או 1943,
- 30 מסתמכת על המסמך הרפואי (נספח ה') שם נאמר כי העורר סבל משפשוף בגיל 10, דהיינו לכאורה
- 31 בשנת 1946, לאחר סיום המלחמה וכן לטענתה, לא נאמר באף אחד מהמסמכים כי הפגיעה ברגל
- 32 נגרמה כתוצאה מפגיעה של חייל גרמני שזרק עליו מוט, דבר שיכול היה לבסס את גרסתו. לטענת
- 33 המשיבה טענת העורר בדבר פגיעת החייל הגרמני, הועלתה לראשונה בערר.

ועדת ערעור לפי חוק נכי המלחמה בנאצים,
התשי"ד – 1954
בשבתה בהיכל המשפט בבאר שבע
בית משפט השלום בבאר שבע

07 נובמבר 2017

ו"ע 17-06-65854 הרשקוביץ נ' הרשות לזכויות ניצולי השואה משרד האוצר

- 1
2 אי לכך, לטענת המשיבה לא מדובר באירוע רדיפה וניתן היה להוכיח אותו לו היה מביא העורר
3 מסמכים רפואיים או עדויות שיתמכו בטענתו, ושבהם יש אמירה כי הפגיעה ארעה כתוצאה מזריקת
4 חפץ עי"י חייל גרמני, ואו רישום לגבי מועד האירוע.
5
6 לעניין מסמכים רפואיים מרומניה ציין העורר כי לא ניתן היה לקבלם טרם עליית המשפחה לישראל.
7
8 בנוסף, נשאל העורר במעמד הדיון מדוע אין בידיו מסמכים רפואיים מהשנים מאז שעלה לישראל ועד
9 היום והשיב על כך (עמוד 6 שורה 9) "הייתי בבדיקות, אף אחד לא רצה לגעת עד שפגשתי את ד"ר
10 חורש והם אמרו שהם עושים משהו אבל ניסיוני, אל תגיד בסוף לא הצלחנו... לא היה שבוע שלא
11 הייתי אצל הרופא. אין לי מסמכים, לא היה לי אז בראש לקחת מסמכים".
12
13 בעניין זה יש לציין כי אין מחלוקת, וגם על דעת המשיבה, כי רגלו של העורר נפגעה ברומניה כשהיה
14 ילד. הדברים עולים מהמסמכים הרפואיים ומהתמונות שהוגשו. המשיבה טוענת כי היעדר מסמכים
15 רפואיים במהלך כל השנים עד היום תמוהה במיוחד מול העובדה שמדובר באדם שסובל סבל כה רב
16 מהפגיעה ברגל ולו היו מסמכים רפואיים, ניתן היה למצוא במסמכים אלה חיזוק בדמות מידע שהעורר
17 עצמו אולי מסר לאחד מרופאיו לגבי מועד שבו התרחשה הפגיעה ברגלו. כאשר טענה כזו עולה
18 לראשונה בערר עצמו ואין לה כל תמיכה, אין בכך די כדי להוכיח כי המחלה ברגל נובעת מהאירוע
19 הרדיפתי. לטענת המשיבה העורר לא הוכיח זאת.
20
21 לעניין הטענה בדבר חוסר מסמכים רפואיים, העורר הסביר מדוע אין בידיו מסמכים רפואיים. טענה
22 זו בדבר חוסר מסמכים רפואיים איננה יכולה להיות עילה לאי קבלת הערר שכן אין בה כל תמיכה
23 לכך שהעורר לא נפגע בעת הרדיפות כפי שטוענת ב"כ המשיבה. מדובר בטענה שמסתמכת על תהיות
24 ותמיהות של ב"כ המשיבה לגבי אי הבאת מסמכים רפואיים, או לכך שהעורר לא קיבל מקופת חולים
25 מסמכים כפי שהמשיבה סבורה שהיה עליו לקבל. ודוק, אין מחלוקת כי לעורר יש נזק ברגל שמגובה
26 ממסמכים רפואיים והעורר נתן הסבר לאותן תהיות בכך שאמנם ביקר בקופת חולים אך לא לקח
27 מסמכים.
28
29 למעלה מהדרוש אציין כי בסיכום מידע רפואי (נספח ו' לערר), שנעשה ע"י הרופאה של העורר בחודש
30 אוגוסט 2016, מופיעה טבלה של בעיות רפואיות פעילות מהם עולה כי כבר משנת 1945 יש תלונות על
31 כאבים ובעיות ברגל, ישנה אינדיקציה לכיבים ברגל במהלך השנים ותרופות שהעורר קיבל, בין היתר,
32 עבור בעיות ברגל. למען הסדר יש גם מחלות אחרות שלגביהן התלונן העורר וקיבל טיפול תרופתי בשל
33 אותן מחלות.
34

ועדת ערעור לפי חוק נכי המלחמה בנאצים,
התשי"ד – 1954
בשבתה בהיכל המשפט בבאר שבע
בית משפט השלום בבאר שבע

07 נובמבר 2017

ו"ע 17-06-65854 הרשקוביץ נ' הרשות לזכויות ניצולי השואה משרד האוצר

1 מכאן למעשה נותרה שאלת מועד הפגיעה ברגל (להבדיל מעצם הפגיעה) האם התרחשה בעת שהעורר
2 היה בן 6 או כאשר היה בן 10.

3
4 לגבי רישום "גיל 10" - מדובר ברישום של הרופא שלא ברור אם זה מה שנאמר לו ע"י העורר ועל מה
5 זה מתבסס. זה הרישום היחידי שבו מצוין כי האירוע היה כשהעורר היה בן 10. בעוד שתאור
6 ההתרחשות ע"י העורר לפיו נפגע מזריקת מוט לעבר רגלו, סביר שהתרחש בתקופת הרדיפות. לשיטת
7 המשיבה אין בדיה ראייה לפיה הפגיעה ארעה לאחר תום הרדיפות והיא מסתמכת על רישום אקראי
8 ויחיד בנספח ה' לדחיית התביעה לתגמולים. זאת ועוד, בנספח ה' נרשם גם כי מדובר ב"שפשוף"
9 בחלק מדיאלי של השוק.

10
11 לגבי המילה "שפשוף" – הניסוח מאוד לא סביר שכן מיד לאחר מכן ממשיך הרופא וכותב כי גם העורר
12 היה מאושפז במשך שנה באבחנה של מחלה ברגל כי לא היה שימוש באנטיביוטיקה ושכתוצאה מכך
13 סבל מהפרשה תמידית של זיהום, הטיפולים שקיבל לא סייעו לרפא את הנוק ברגל. אדם שיש לו
14 שפשוף לא מאושפז שנה שלמה בבית-חולים.

15
16 עוד מצוין בדוח הרפואי כי 4 שנים לפני שנרשם הדוח, דהיינו בשנת 2000, העורר נפצע בשוק
17 השמאלית, אותה שוק שבה הייתה הפגיעה בתקופת המלחמה, וכי עבר כריתה של עצם הפיבולה
18 השמאלית, עדיין נאמר שהפצע מפריש ומטופל באנטיביוטיקה. עוד נאמר באותו רישום כי בשנת 2004
19 עבר העורר טיפול נוסף שנקרא "הטריה" של העצם בשל הפצע שמפריש.

20
21 ד"ר פינאלי, חבר הוועדה שהינו רופא, נשאל לגבי האמור בנספח ה' והסביר בעמוד 2 לפרוטוקול מה
22 הוא המונח רגל אנקילוטית. ציין כי מדובר ברגל מקובעת שלא יכולה לזוז ועניין זה נגרם או מזיהום
23 קשה של הרגל או מלידה. עוד אומר ד"ר פינאלי בעמוד 2 שורה 20: "ניקיון של זיהום בעצם זה מאוד
24 קשה וצריך לנקות את העצם עד שרואים עצם מדממת... מה שרואים שם אני לא יודע... מגרדים את
25 העצם, לפעמים לא מצליחים לנקות את הרגל. הטיפול העיקרי בידינו הוא מתן סוגים של
26 אנטיביוטיקה שמתאימה לזיהום. זיהום כזה מלידה זה נדיר. על פי הרוב זאת חבלה או פגיעה של
27 המפרק נהרס ע"י הזיהום. החבלה היתה בחלק התחתון של הרגל, השוק. הצלקות מראות על
28 פגיעה של שורש כף הרגל."

29
30 מהתיאור של הפגיעה הן במסמכים הרפואיים והן מההסבר של ד"ר פינאלי אנו למדים כי העורר אכן
31 קיבל מכה חזקה ברגל ולא "שפשוף". מכה חזקה ברגל שפגעה באופן חמור ברגל, ברקמות ובעצם
32 ותוצאתה הייתה זיהום שלא ניתן היה לרפא אותו בתקופת המלחמה וגם מיד לאחר מכן עקב נסיבות
33 אובייקטיביות של מחסור בתרופות, טיפולים רפואיים לא מקצועיים ועוד. כתוצאה נגרם נזק כרוני
34 ברגלו של העורר והעורר סבל וסובל ממנו עד היום.

ועדת ערעור לפי חוק נכי המלחמה בנאצים,
 התשי"ד – 1954
 בשבתה בהיכל המשפט בבאר שבע
 בית משפט השלום בבאר שבע

07 נובמבר 2017

ו"ע 17-06-65854 הרשקוביץ נ' הרשות לזכויות ניצולי השואה משרד האוצר

1
 2 מצאנו כי נזק כזה שלא ארע בלידה וגם לא היה תוצאה של מכה קלה או חיכוך קל שגרם לשפשוף,
 3 אלא נגרם כתוצאה מאירוע טראומתי, לפי תיאור העורר ע"י מוט ברזל שנוזק על רגל של ילד וגרם לו
 4 לחבלה גמורה ברגלו שאינה נרפאת.
 5
 6 מצאנו כי אירוע כזה יכול היה להתרחש בימים הקשים שעברו על העורר ומשפחתו בעת שהיו נתונים
 7 לרדיפות, הן של הרומנים והן של הנאצים, העורר כילד התלווה לאביו לעבודות כפייה וחייל גרמני פגע
 8 בו, מעשי אלימות שנגקטו כשגרה כמעט כלפי יהודים בתקופת המלחמה ועל כן אנו סבורים שהתובע
 9 זכאי להיות מוכר גם בגין מחלת הרגל כזכאי לתגמולים.
 10
 11 אשר על כן, אנו מקבלים את הערר ומכירים בעורר כזכאי לתגמולים.
 12
 13 עותק מפקס הדין ישלח לצדדים בדואר רשום.
 14
 15

שלום שגב, נציג ציבור,
 חבר וועדה

ד"ר רוברט פינאלי, נציג ציבור,
 חבר וועדה

דרורה בית אור, שופטת,
 יו"ר וועדה

16
 17
 18